

**WYTYCZNE DLA KLIENTÓW ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W ŁOMŻY dotyczące
pobierania próbek wody zimnej przeznaczonej do spożycia przez ludzi**

SZANOWNY KLIENCIE

**SPOSÓB POBRANIA PRÓBKII ORAZ WARUNKI JEJ TRANSPORTU MAJĄ ISTOTNY WPŁYW NA
UZYSKIWANE WYNIKI BADAŃ.**

Próbki wody pobierane są przez:

- próbkobiorców Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- próbkobiorców przeszkolonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- przedstawicieli laboratorium certyfikowanego w zakresie pobierania próbek wody
- indywidualnych klientów, którzy chcą wykonać badanie wody dla własnych potrzeb.

Laboratorium nie odpowiada za pobieranie i transport próbki pobranej i dostarczonej przez klienta.

Laboratorium wykonuje badanie smaku tylko w przypadku pobrania próbki wody przez osoby przeszkolone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej albo zatrudnione w laboratorium, które uzyskało certyfikat w zakresie pobierania próbek wody.

Przed pobraniem próbki wody należy skontaktować się z laboratorium wyjaśniając cel badania oraz ustalić termin dostarczenia próbki do badań.

Naczynia do pobierania próbek są wydawane od poniedziałku do piątku w godzinach: 7:45 - 15:00

Próbki wody przyjmowane są:

- do badań mikrobiologicznych od poniedziałku do piątku z wyłączeniem czwartku w godzinach: 9:00 - 11:00
- do badań fizykochemicznych i organoleptycznych od poniedziałku do piątku w godzinach: 9:00 - 11:00

Próbki do badań należy dostarczyć w dniu pobrania.

Wydawanie naczyń oraz przyjmowanie próbek odbywa się w budynku PSSE w Łomży przy ul. Dwornej 21 - pokój nr 1 na parterze.

W razie wątpliwości prosimy o kontakt z laboratorium:

tel: 735 031 554, 696 496 444

Ogólne zasady pobierania próbek wody

1. Do pobierania próbek należy wykorzystać pojemniki przygotowane przez laboratorium.
2. Do badań mikrobiologicznych należy pobrać próbkę wody w butelkę, która jest sterylnie zapakowana i oznakowana terminem ważności. Nie należy pobierać próbek do butelek po terminie ważności sterylizacji.
3. Wodę do badań organoleptycznych i fizykochemicznych należy pobrać do butelek szklanych lub z tworzywa sztucznego. Pojemność pojemnika uzależniona jest od objętości próbki potrzebnej do wykonania 1 oznaczenia oraz od liczby zlecanych oznaczeń.
4. Przed rozpoczęciem spuszczenia wody i pobierania próbki należy zdjąć z kranu wszystkie urządzenia, np. perlatory, filtry, rurki przedłużające itp.
5. W przypadku obecności zanieczyszczeń kran należy dokładnie umyć oraz spłukać wodą.
6. Należy spuścić wodę z kranu w celu usunięcia wody zastoinowej oraz osiągnięcia stałej temperatury.
7. Po osiągnięciu stałej temperatury wody należy odpowiednio pobrać próbkę.

Pobieranie próbek do badań mikrobiologicznych

Wylot kurka metalowego należy opalić płomieniem, a w przypadku kurków z tworzyw sztucznych należy zastosować inny sposób dezynfekcji, np. zanurzenie kurka na 10 minut w 5-10 % roztworze chloru czynnego.

Otworzyć kurek do połowy przepływu w celu osiągnięcia stałej temperatury wody. Bezpośrednio przed pobraniem próbki butelkę wyjąć z opakowania, odkręcić nakrętkę, usunąć papierowy pasek włożony między szyjką butelki a jej zamknięciem (w przypadku pojemnika z tiosiarczanem sodu). Zamknięcie należy trzymać w ręce dolną częścią do dołu, chroniąc je przed zanieczyszczeniem. Nie należy odkładać korka na ziemię podczas pobierania próbki. Butelkę na próbkę należy napełnić wodą do 4/5 jej objętości. Niezwłocznie zamknąć butelkę i odpowiednio oznakować.

Do pobierania wody ze środkami dezynfekcyjnymi zawierającymi chlor należy używać sterylnych pojemników zawierających tiosiarczan sodu.

Pobieranie próbek do badań fizycznych, chemicznych i organoleptycznych

Po osiągnięciu stałej temperatury wody, pojemnik należy uzupełnić równym strumieniem wody napełniając do pełna (aż do przelania wody z naczynia). W przypadku, gdy próbki mają być utrwalone nie należy napełniać pojemnika aż do przelania. Napełnione pojemniki szczelnie zamknąć korkiem w taki sposób, aby nad próbką nie powstały pęcherzyki powietrza oraz odpowiednio oznakować.

Pobieranie próbek wody bezpośrednio ze studni

W przypadku pobrania próbki wody bezpośrednio ze studni należy pobrać wodę przy pomocy wiadra przeznaczonego tylko do wody (lub innego naczynia czerpalnego). Trzy wiadra wyciągniętej wody ze studni wylać, a z czwartego nalać wodę do butelki. Nalać wodę z wiadra do butelki, nie dotykając butelki brzegiem wiadra. Nie należy zanurzać butelki w wiadrze.

Transportowanie próbek do laboratorium

Pobrane próbki wody powinny być transportowane do laboratorium najszybciej po pobraniu – najlepiej w ciągu 4 godzin (np. w termotorbie z wkładem lodowym). Należy zapewnić, aby pojemniki z próbkami były szczelnie zamknięte oraz zabezpieczone przed dostępem światła i schłodzone do temperatury $5 \pm 3^{\circ}\text{C}$.

Dodatkowe informacje można znaleźć w:

PN-EN ISO 5667-5:2017 Jakość wody -- Pobieranie próbek -- Część 5: Wytyczne dotyczące pobierania próbek wody do picia ze stacji uzdatniania i z systemów dystrybucji.

PN-EN ISO 19458:2007 Jakość wody -- Pobieranie próbek do analiz mikrobiologicznych

PN-EN ISO 5667-3:2018 Jakość wody -- Pobieranie próbek -- Część 3: Utrwalenie i postępowanie z próbkami wody.